

ב-1996 נתקבלו במוקד 4 תלונות שעניינן מוות, 12 תלונות שעניינן נזק לרכוש ו-35 תלונות על אלימות (לא כולל עינויים בחקירה).

הגורמים המעורבים בתלונות על אלימות הינם:
 צה"ל - ב-14 מהתלונות
 מג"ב - 11 מהתלונות
 משטרה - 4 מהתלונות
 שב"כ - בתלונה אחת
 תושבים ערבים - בתלונה אחת
 תושבים יהודים - 5 מהתלונות
 אחר - 2 מהתלונות (פקח עיריית ירושלים ושומר הסף במשרד הפנים).

בתלונות על נזק לרכוש הגורמים המעורבים הינם:
 צה"ל - ב-6 מהתלונות
 מנהא"ז - תלונה אחת
 תושבים יהודים - 4 מהתלונות
 שב"כ - ב-2 מהתלונות.

מוות

תיק 10638

ב-28.9.96 נפטר בבית החולים הדסה בירושלים, התינוק מוחמד סראחין, בן שנה וחצי, מבית אולא אשר בחברון.

התינוק חלה בסרטן הדם וטופל בבית החולים הדסה בירושלים. אמו שהתה לצידו בבית החולים בכל פעם שאושפז. אביו קיבל היתרי כניסה לירושלים לראותו.

ב-26.9.96, בעקבות פתיחת מנהרת הכותל בירושלים והאירועים הקשים שליוו את פתיחת המנהרה, הוטל סגר מחודש על הגדה.

ביומיים שקדמו להטלת הסגר, אושפז התינוק בבית החולים ושוחרר.

ב-28.9.96 עלתה מידת חומו של התינוק והוריו המודאגים החלו מוקדם בבוקר בהכנות לקחתו לבית החולים בירושלים. הם פנו לבית החולים עאליה בחברון כדי להסיעו באמבולנס. לא היה במקום אמבולנס, שכן כל כלי הרכב הוחשו למחסומים לפנות נפגעים.

ההורים פנו לסיועו של נהג ישראלי שבבעלותו רכב עם לוחית זיהוי ישראלית.

למחסום הגיעו בשעה 09:45. תחילה סירבו החיילים במחסום מכל וכל לאפשר כניסתם לישראל, למרות ההסברים על מצב התינוק ולמרות שהאב הציג בפני החיילים מסמכים רפואיים שונים מבית החולים והיתר שהיה בידו לכניסה לישראל - שהסגר ביטל את תוקפו. החיילים ערכו חיפוש מקיף ברכב.

האב ביקש מים לתינוק. מים לא ניתנו.

למקום הוזעקו קצין שהודיע כי יש סגר ולכן אין כניסה לישראל. האב ביקש מהקצין להביט בתינוק שהיה חיוור מאוד ונשם במהירות רבה. הקצין צעד למחנה, חזר והודיע כי הרכב והאם יוכלו להיכנס לירושלים עם התינוק. האב לא יוכל להיכנס. הקצין הודיע עוד כי יש לערוך חיפוש ברכב. החיילים הודיעו לקצין כי כבר ערכו חיפוש. הקצין התעקש. נערך חיפוש נוסף. רק בשעה 11:30 הורשה הרכב לצאת לכיוון ירושלים.

התינוק נפטר עוד לפני שהגיע לבית החולים. יומיים לאחר מכן פורסם סיפור מות התינוק בעיתונים הפלסטיניים וברדיו פלסטין. באותו יום התקשר קצין המנהא"ז למוכתאר הכפר וביקש לקרוא לאב. בשיחת הטלפון התנצל קצין המנהא"ז על מות הבן, בשם צה"ל, ומסר גם שהאב יוזמן למתן עדות. העדות נגבתה כעבור כמה ימים. נכון לסוף 1996 - טרם נתקבלו מימצאי החקירה.

תיק 10079

בערב של ה-14.3.96 חשה הגב' אלחדור, בחודש התשיעי להריונה, בצירי לידה. במרפאה של רופאת הנשים בכפר לא היה איש. הבעל החל לחפש כלי רכב שיעביר את אשתו לבית החולים בחברון הסמוכה. שכן הציע עזרתו וכך יצאו השלושה ברכב לכיוון חברון. רכב צבאי, שהיה בבחינת מחסום, עצר אותם והכריז כי יש עוצר ועליהם לחזור על עקבותיהם. החייל איים עליהם בנשק. הם שבו לכפר ופנו למרפאה אחרת. גם שם לא היה רופא, אלא אחות מוסמכת. כאשר נכנסה הגב' חדור למרפאה, כבר היתה הלידה בעיצומה. התינוק נולד במצב קשה ונפטר מיד.

בנובמבר 1996 כתב פרקליט פיקוד מרכז למוקד כי "לא אותרו חיילים שהיו במחסום הנטען... בנוסף, לא ניתן להצביע על אשם בהתנהגותם של החיילים, שכן לא ניתן להראות שידעו תכלית נסיעת הרכב...".

תיק 10228

4 חברים חזרו לביתם לאחר ביקור בבית הקברות. כשעברו במרכז העיר שכם, עצר לידם, במהירות, ג'יפ צבאי ובו 6 חיילים. החיילים ירו מיד. הארבעה החלו לברוח מהמקום. טלאל אבו עיסא נורה ונפל. חבריו העבירו אותו לבי"ח, שם הודיע להם הרופא כי טלאל נפטר.

האירוע מיום 8.12.95.

טלאל היה בן 23 במותו.

ב-28.10.96 כתב תובע צבאי בשם פרקליטות פיקוד מרכז למוקד:

"בתאריך 8.12.95 ליווה כח צה"ל מיכלית צבאית למפקדת החטיבה. מועד פינוי העיר היה קרוב והיו הפרות סדר רבות. סמוך לבית הקברות נתקל הכח במארב אבנים ובקבוקים. ג'יפ הליווי נותר במקום וחייליו יצאו מהרכב וירו באוויר. כששבו ונסעו, המשיך ידוי האבנים ואף נזרקו לעברם מספר רימוני גז. הכח הגיב בירי. בהמשך הדרך הבחין מפקד הכח בשלושה תושבים וסבר כי אחד מהם מתכוון להשליך רימון לעברם. הוא הורה למפקד הרכב לעצור ותוך כדי יציאה מהרכב ירה שלושה כדורים לעבר סמטה בה נראה

החשוד.

הואיל ולא בוצעה נתיחה פתולוגית, לא ניתן לדעת אם הפגיעה בהרוג נגרמה בשל קליע או נתז מפגיעה בקיר סמוך.

הירי בשלבים המוקדמים היה תקין נוכח ידוי האבנים המסיבי וידוי הרימונים.

נוכח תחושתו הסובייקטיבית של הקצין בסכנה לכח ונוכח החשד לזריקת רימון, נמצא הירי השני מוצדק אף הוא.

עם זאת, הורה הפרקליט על העמדתו לדין של מפקד הכח בשל אי מתן עזרה רפואית לפצוע...".

תיק 9966

ב-15.2.96 קיבלה משפחת שחאית מדורא, נפת חברון, הודעה על הריגת בנם בכלא מגידו. גופת ההרוג עברה נתיחה פתולוגית. המדינה האשימה שלושה כלואים אחרים בכלא כי חקרו את ההרוג בברוטאליות משך כמה ימים לנוכח חשדם כי שיתף פעולה עם השלטונות. בכתב האישום נכתב כי ההרוג זעק לעזרה, וכי החשודים בהריגתו הפליאו בו מכותיהם "עד כי מיטות הברזל שבתא - רעדו".

בנוסף, נכתב בכתב האישום כי במהלך אותם ימי חקירה, הוציאו אותו מהתא כמה פעמים לשירותים וכי "המנוח לא היה מסוגל להלך על רגליו ונזקק לתמיכת הנאשמים כדי להגיע עד לשירותים, מרחק מטרים ספואים מתאו". כלא מגידו הוא כלא צבאי, באחריות ובתפעול צה"ל.

אלימות מג"ב

בשלהי שנת 1996 הקרין הערוץ הראשון של הטלביזיה קלטת וידאו ביתית שתיעדה מעשי השפלה של שוטרי מג"ב בפלסטינים ליד מחסום א-רם בצפון ירושלים.

הקרנת הקלטת הכתה את הציבור בישראל בתדהמה. עוד קודם לכן, באמצע 1996, יצא המוקד במכתבים למפקד מג"ב, ישראל סדן ולשר לבטחון פנים, מר אביגדור קהלני בקריאה לרסן את התנהגות שוטרי מג"ב באיזור ירושלים, שכן מהתלונות שהצטברו במוקד עלה רושם קשה של התעמרות קשה וסדיזם פרוע כלפי פלסטינים, ללא כל תגובה הולמת, פומבית, של הממונים על החיל.

גם עו"ד ערן שנדר, מנהל היחידה לחקירת שוטרים, החוקרת שוטרים החשודים באלימות כנגד אזרחים, בראיון לעיתון "הארץ" מיום 10.12.96, מצדיק רושם זה של המוקד: "במח"ש נפתחו ב-1996 264 תיקים כנגד אנשי מג"ב בגין שימוש בכוח בעת מילוי תפקידם, מתוכם הוחלט להעמיד לדין 35 אנשי מג"ב (נגד 21 שוטרים הוגשו כתבי אישום פליליים ונגד 14 אחרים הוגשו כתבי אישום לבית הדין המשמעתי), 58 תיקים נסגרו משום שלא הצליחו לבסס פרטי התלונות עד תום, 43 נסגרו מחוסר ראיות, 25 תיקים נסגרו מחוסר אשמה. התיקים האחרים עדיין בחקירה".

ועוד אומר עו"ד שנדר בראיון זה: "...התנהגות זו [של שוטרי מג"ב] היא פועל יוצא של התחושה שדמם של הערבים מותר...".